

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 345/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om autonoma vapensystem

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 345/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Paavo Arhinmäki /vänst:

På vilket sätt ämnar Finland främja målen att helt förbjuda autonoma vapensystem samt utveckling och ibruktagande av sådana,

vilka mål har satts för nästa möte mellan parterna i CCW i december 2021 och på vilket sätt främjas de och

kommer Finland att driva på en juridiskt bindande konvention om förbud mot autonoma vapen på internationell nivå, eller kommer vi snarare att stödja begränsningar/”reglering” av användningen av autonoma vapensystem på en generell nivå?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt regeringsprogrammet deltar Finland i internationella förhandlingar där målet är en global reglering av autonoma vapensystem. Förhandlingar förs i en expertgrupp underordnad konventionen om vissa konventionella vapen (CCW), där Finland företräds av representanter för utrikesministeriet, försvarsministeriet och huvudstaben.

Vid förhandlingarna påverkar Finland både nationellt och via EU. Finland har bidragit med egna initiativ i förhandlingarna och utarbetat arbetsdokument om centrala teman. På initiativ från Finland sammanträdde arbetsgruppen 2019 vid informella möten, där arbetsgruppens senaste godkända rapport bereddes. Sedermera har coronapandemin avsevärt fördröjt expertgruppens arbete. Under 2020 kunde inga officiella möten hållas, men arbetet har fortsatt vid informella virtuella möten.

Dialogen i gruppen har varit fruktbar. Den har bidragit till att märkbart öka parternas förståelse för det tekniskt komplexa temat och fört parterna närmare varandra i deras syn på frågan. Även civilsamhällesorganisationer har deltagit i dialogen.

I dialogen har Finland betonat vikten av fullständigt iakttagande av reglerna och principerna för den internationella humanitära rätten i alla situationer. Ansvar för iakttagande av dessa förpliktelser ligger på staterna. Beslut om att använda dödliga maktmedel ska alltid styras av människan, och fullständigt autonoma vapensystem som är helt utom människans kontroll ska inte utvecklas.

Ett övergripande samförstånd om dessa utgångspunkter råder även i de pågående förhandlingarna. En central fråga som har lyfts fram är vad som är en tillräcklig nivå av människans kontroll för att uppfylla dessa förutsättningar och hur den i praktiken kan säkerställas. Finland har genom sin insats strävat efter att öka förståelsen för bland annat denna komplexa fråga.

Vid konferensen om översyn av CCW-konventionen i december är Finlands viktigaste mål att säkra mandat för expertgruppens fortsatta arbete. Diskussionen bör fortsätta med målet att ta fram ett gemensamt överenskommet dokument som styr utvecklingen och användningen av dessa tekniker.

Finlands mål är ett slutresultat som till sin praktiska verkan är så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Det förutsätter att de stater som uttryckligen utvecklar denna teknik förbinder sig till regleringen. Ett politiskt bindande dokument, en uppförandekod eller motsvarande, är den bästa möjligheten i detta skede. En konvention som entydigt förbjuder autonoma vapensystem är inte ett realistiskt mål i nuläget. Endast ett EU-land har uppgett sig stödja en sådan konvention.

Finland stöder EU:s aktiva roll i förhandlingarna i Genève och i större omfattning i den internationella dialogen om nya tekniker. Detta mål stöds av den strategiska diskussion om hållbar militär användning av nya tekniker som har inletts i EU under ledning av Tyskland. Syftet med diskussionen är att identifiera frågor där EU har potential att ta en starkare roll som normgivare av internationella standarder. Finland var vid sidan av Tyskland en av dem som startade initiativet och deltar aktivt i dess genomförande.

Helsingfors 21.6.2021

Utrikesminister Pekka Haavisto